

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 633

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 7 iulie 2025

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Hotărârea nr. 24 din 17 martie 2025 privind contestațiile formulate împotriva Deciziei Biroului Electoral Central nr. 31D din 15 martie 2025 privind înregistrarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae și a semnului electoral la alegerile pentru Președintele României din anul 2025.....	2–4
★	
Opinie concurentă.....	4–5
Decizia nr. 688 din 17 decembrie 2024 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ	5–8
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
53. — Ordin al secretarului de stat al Secretariatului de Stat pentru Culte privind modificarea și completarea Statutului de organizare și funcționare al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România, recunoscut prin Hotărârea Guvernului nr. 399/2008	9
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 7 din 26 mai 2025 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	10–16

ACTE ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂREA Nr. 24

din 17 martie 2025

privind contestațiile formulate împotriva Deciziei Biroului Electoral Central nr. 31D din 15 martie 2025 privind înregistrarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae și a semnului electoral la alegerile pentru Președintele României din anul 2025

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Raluca-Alexandra Buterez-Fășie	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea contestației formulate de domnul Antony Octavian André împotriva Deciziei Biroului Electoral Central nr. 31D din 15 martie 2025 privind înregistrarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae și a semnului electoral la alegerile pentru Președintele României din anul 2025.

2. Contestația a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 3.117 din 16 martie 2025 și formează obiectul Dosarului nr. 1.036F/2025. Documentele de candidatură a domnului Simion George-Nicolae la alegerile pentru Președintele României din anul 2025 și Decizia nr. 31D din 15 martie 2025 privind înregistrarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae și a semnului electoral la alegerile pentru Președintele României din anul 2025 au fost transmise de Biroul Electoral Central cu Adresa nr. 347C/BEC/P.R./2025 din 15 martie 2025, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 3.091 din 15 martie 2025.

3. În motivarea contestației se susține, în esență, încălcarea principiilor constituționale și a valorilor democratice, prin declarațiile publice ale domnului Simion George-Nicolae, care incită la violență și promovează mesaje extremiste, sens în care redă mesaje de pe rețelele de socializare, apreciind că acestea depășesc limitele libertății de exprimare, prevăzute de art. 30 alin. (6) din Constituție. Se concluzionează că un astfel de comportament este incompatibil cu funcția prezidențială, care impune responsabilitate, echilibru și respect pentru democrație.

4. Totodată, se arată că, în noaptea de 9 martie 2025, au avut loc proteste violente în București, iar declarațiile domnului Simion George-Nicolae, făcute anterior acestor evenimente, au fost considerate de autorități drept instigatoare la violență, fapt ce a determinat Parchetul General să deschidă un dosar penal *in rem* pentru instigare publică. Or, conform art. 37 alin. (2) din Constituție, dreptul de a fi ales poate fi restrâns pentru persoanele care nu respectă principiile statului de drept.

5. În final, se arată că Președintele României trebuie să fie un garant al unității naționale, conform art. 80 alin. (2) din Constituție, iar discursurile și acțiunile domnului Simion George-Nicolae creează tensiuni sociale și instigă la ură, fiind astfel incompatibile cu rolul unui șef de stat care trebuie să reprezinte toți cetățenii.

6. Astfel, invocând prevederile art. 1 alin. (3), ale art. 30 alin. (6), ale art. 37 alin. (2), ale art. 80 alin. (2) și ale art. 146 lit. a) din Constituție, se solicită admiterea contestației, invalidarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae, având în vedere

incompatibilitatea sa cu valorile și principiile constituționale, și dispunerea măsurilor legale necesare pentru prevenirea unor astfel de derapaje antidemocratice în procesul electoral. În susținerea celor menționate anexează articole de presă.

7. Pe rolul Curții Constituționale se află și Dosarul nr. 1.037F/2025, având ca obiect soluționarea contestației formulate de domnul A.B. împotriva Deciziei Biroului Electoral Central nr. 31D din 15 martie 2025 privind înregistrarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae și a semnului electoral la alegerile pentru Președintele României din anul 2025, contestație înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 3.118 din 17 martie 2025.

8. În motivarea contestației se arată, cu privire la candidatura domnului Simion George-Nicolae, că aceasta încalcă condițiile de eligibilitate prevăzute de dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) referitoare la statul de drept, democratic, social și supremația Constituției. De asemenea, se arată că Biroul Electoral Central nu și-a îndeplinit obligația legală de a verifica îndeplinirea condițiilor de fond și de formă prevăzute de dispozițiile art. 29 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României. De asemenea, invocându-se considerentele din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 5 octombrie 2024, se arată că Biroul Electoral Central nu și-a îndeplinit obligația legală de a motiva deciziile privind candidaturile și că toate deciziile au același conținut-cadru pur formal, indiferent de candidat.

9. Se arată că domnul Simion George-Nicolae susține o persoană a cărei candidatură nu a fost înregistrată de Biroul Electoral Central și care a afirmat că în viitor nu vor mai fi partide politice, ceea ce contravine prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) privind pluralismul politic și demnitatea omului. Astfel, contestatarul arată că intenția cu care candidează domnul Simion George-Nicolae este aceea de a deturna funcția de Președinte al României — funcția supremă în stat — pe care ar obține-o în urma rezultatului alegerilor pentru a-i asigura accesul domnului Călin Georgescu la aceasta.

10. De asemenea, se susține că domnul Simion George-Nicolae a încălcat demnitatea umană, prin afirmațiile sale la adresa membrilor Biroului Electoral Central, aceștia emițând decizia de înregistrare a candidaturii acestuia sub imperiul unei temeri la adresa integrității lor.

11. Având în vedere cele arătate anterior, se apreciază că Decizia Biroului Electoral Central nr. 31D din 15 martie 2025 este lipsită de temeinicie.

12. Curtea Constituțională a informat public candidatul, precum și orice persoană interesată, prin afișarea contestațiilor pe site-ul instituției, cu privire la contestațiile formulate împotriva Deciziei Biroului Electoral Central nr. 31D din 15 martie 2025 privind înregistrarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae la alegerile pentru Președintele României din anul 2025, precum și a semnului electoral și cu privire la faptul că dosarul se soluționează pe baza sesizării și a celorlalte documente depuse până în ziua termenului stabilit pentru analizarea contestațiilor.

13. În temeiul dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și ale art. 68 alin. (1) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, contestațiile se soluționează fără înștiințarea părților, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, pe baza sesizării și a celorlalte documente aflate la dosar.

14. Având în vedere obiectul Dosarului nr. 1.036F/2025 și al Dosarului nr. 1.037F/2025, și anume contestațiile formulate împotriva Deciziei Biroului Electoral Central nr. 31D din 15 martie 2025 privind înregistrarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae și a semnului electoral la alegerile pentru Președintele României din anul 2025, precum și faptul că între motivele invocate există o strânsă legătură, Curtea, din oficiu, pune în discuție problema conexării dosarelor.

15. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de conexare a acestor cauze, iar Curtea, în temeiul art. 139 din Codul de procedură civilă coroborat cu art. 14 din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea Dosarului nr. 1.037F/2025 la Dosarul nr. 1.036F/2025, care a fost primul înregistrat.

16. Având cuvântul pe fondul cauzei, reprezentantul Ministerului Public, în temeiul art. 68 alin. (1) din Legea nr. 370/2004, apreciază că, în ceea ce privește contestația ce face obiectul Dosarului nr. 1.037F/2025, aceasta a fost depusă tardiv. În ceea ce privește fondul contestațiilor, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea acestora ca neîntemeiate, apreciind că există deja o jurisprudență a Curții Constituționale, care s-a mai pronunțat asupra unor critici similare privind același candidat.

CURTEA,

examinând contestațiile în raport cu prevederile Constituției, ale Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și ale Legii nr. 370/2004 pentru alegerea președintelui României, văzând concluziile reprezentantului Ministerului Public, precum și documentele aflate la dosare, reține următoarele:

17. Potrivit dispozițiilor art. 146 lit. f) din Constituție, ale art. 37 și 38 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 3 decembrie 2010, precum și celor ale art. 31 alin. (1) și (2) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 12 septembrie 2011, cu modificările și completările ulterioare, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze contestațiile formulate împotriva Deciziei Biroului Electoral Central nr. 31D din 15 martie 2025 privind înregistrarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae și a semnului electoral la alegerile pentru Președintele României din anul 2025.

18. Examinând contestațiile formulate, Curtea constată că atât condițiile de eligibilitate, cât și impedimentele constituționale pentru a fi ales în funcția de Președinte al României sunt prevăzute în Constituție și în Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

19. Curtea observă că, potrivit art. 4 alin. (2) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „*Candidaturile propuse de partidele și de alianțele politice, precum și candidaturile independente pot fi depuse numai dacă sunt susținute de cel puțin 200.000 de alegători. Un alegător poate susține mai mulți candidați*”. Potrivit art. 27 alin. (2) lit. c) din aceeași lege, „*Propunerile se fac în scris și vor fi primite numai dacă: (...) c) sunt însoțite de declarația de acceptare a candidaturii, scrisă, semnată și datată de candidat, de declarația de avere, declarația de interese, de o declarație pe propria răspundere a candidatului în sensul că a avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, precum și de lista susținătorilor, al căror număr nu poate fi mai mic de 200.000 de alegători.*”

20. De asemenea, Curtea reține că, potrivit art. 37 din Constituție, coroborat cu art. 16 alin. (3), art. 36 și art. 40 alin. (3) din Constituție, au dreptul de a fi aleși în funcția de Președinte al României cetățenii cu drept de vot care, până în ziua alegerilor inclusiv, au împlinit 35 de ani, au domiciliul în țară și cărora nu le este interzisă asocierea în partide politice. Totodată, conform art. 27 alin. (2) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „*(2) Propunerile se fac în scris și vor fi primite numai dacă:*

a) sunt semnate de conducerea partidului sau a alianței politice ori de conducerea acestora, care au propus candidatul sau, după caz, de candidatul independent;

b) cuprind prenumele și numele, locul și data nașterii, starea civilă, domiciliul, studiile, ocupația și profesia candidatului și precizarea că îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru a candida;

c) sunt însoțite de declarația de acceptare a candidaturii, scrisă, semnată și datată de candidat, de declarația de avere, declarația de interese, de o declarație pe propria răspundere a candidatului în sensul că a avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, precum și de lista susținătorilor, al căror număr nu poate fi mai mic de 200.000 de alegători.”

21. În continuare, în ceea ce privește lipsa motivării din cuprinsul deciziei Biroului Electoral Central, Curtea reține că, potrivit art. 29 alin. (1) și (2) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Biroul Electoral Central verifică îndeplinirea condițiilor de fond și de formă prevăzute de prezenta lege pentru candidaturi, înregistrează candidaturile care îndeplinesc aceste condiții și respinge înregistrarea candidaturilor care nu îndeplinesc condițiile legale, prin decizie, în termen de cel mult 48 de ore de la depunerea acestora.

22. Analizând Decizia Biroul Electoral Central nr. 31D din 15 martie 2025, Curtea observă că în aceasta se precizează în mod expres faptul că înregistrarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae la funcția de Președinte al României, precum și a semnului electoral s-a realizat în urma analizei semnului electoral și a dosarului de candidatură depus, cu respectarea tuturor condițiilor prevăzute de art. 4 și 27-30 din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și că Biroul Electoral Central a avut în vedere, pentru constatarea îndeplinirii condițiilor legale, inclusiv dispozițiile constituționale ale art. 16 alin. (3), ale art. 37 și ale art. 147 alin. (4), precum și dispozițiile art. 28 din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

23. Curtea constată că Biroul Electoral Central a pronunțat Decizia nr. 31D din 15 martie 2025 în urma verificărilor întreprinse și a constatării faptului că domnul Simion George-Nicolae îndeplinește condițiile necesare pentru înregistrarea candidaturii sale la alegerile pentru funcția de Președinte al României. În măsura în care Biroul Electoral Central ar fi constatat neîndeplinirea vreuneia dintre condițiile legale și constituționale, ar fi precizat acest aspect în decizia pronunțată, astfel că atât candidatul, cât și publicul ar fi cunoscut acest aspect (a se vedea, *mutatis mutandis*, Hotărârea nr. 5 din 5 octombrie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1014 din 10 octombrie 2024, paragraful 13).

24. Prin urmare, Curtea reține că decizia Biroului Electoral Central a fost emisă în conformitate cu prevederile art. 17 alin. (1) lit. b) teza întâi și ale art. 29 alin. (1) din Legea nr. 370/2004, care circumstanțiază competența Biroului Electoral Central de a verifica și constata îndeplinirea condițiilor de fond și de formă prevăzute de lege și de Constituție.

25. Referitor la celelalte susțineri ale contestatarilor, Curtea reține că aceștia nu formulează critici cu privire la condițiile de eligibilitate și impedimentele constituționale pentru a fi ales în funcția de Președinte al României, ci exprimă aprecieri și opinii

personale cu privire la candidat (a se vedea și Hotărârea nr. 4 din 1 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1022 din 5 noiembrie 2004, Hotărârea nr. 46 din 30 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 715 din 30 septembrie 2014, și Hotărârea nr. 47 din 30 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 715 din 30 septembrie 2014).

26. Astfel fiind, întrucât în prezentele cauze nu au fost prezentate motive de natură să demonstreze nelegalitatea verificărilor efectuate și, respectiv, a înregistrării de către Biroul Electoral Central a candidaturii domnului Simion George-Nicolae, Curtea urmează să respingă contestațiile formulate.

27. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. f) din Constituție, al art. 11 alin. (1) lit. B.a), al art. 37 și 38 din Legea nr. 47/1992, precum și al art. 31 alin. (1) și (2) din Legea nr. 370/2004, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

HOTĂRĂȘTE:

Respinge contestațiile formulate de A.B. și de domnul Antony Octavian André împotriva Deciziei Biroului Electoral Central nr. 31D din 15 martie 2025 privind înregistrarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae și a semnului electoral la alegerile pentru Președintele României din anul 2025.

Definitivă.

Hotărârea se comunică Biroului Electoral Central și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 martie 2025.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Raluca-Alexandra Buterez-Fășie

OPINIE CONCURRENTĂ

1. În acord parțial sub aspectul considerentelor care au fundamentat soluția pronunțată de Curtea Constituțională, formulăm prezenta **opinie concurrentă**, apreciind că ambele contestații formulate împotriva Deciziei Biroului Electoral Central nr. 31D din 15 martie 2025 privind înregistrarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae și a semnului electoral la alegerile pentru Președintele României din anul 2025, ce constituie obiectul dosarelor nr. 1.036F/2025 și nr. 1.037F/2025, **trebuiau respinse în integralitate inclusiv prin dezvoltarea următoarelor considerente suplimentare:**

2. Prin contestațiile antereferite, fundamentate inclusiv pe considerentele Hotărârii nr. 2 din 5 octombrie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1003 din 8 octombrie 2024, autorii acestora susțin că domnul Simion George-Nicolae nu îndeplinește condițiile de eligibilitate, de rang constituțional, pentru a candida la funcția de Președinte al României, astfel cum sunt stabilite prin Constituție, prin Legea nr. 370/2004 și în jurisprudența recentă a Curții Constituționale, întrucât: (i) candidatul a făcut *declarații* și a întreprins *acțiuni publice* care contravin principiilor constituționale ale statului de drept, a instigat la violență, a atacat instituțiile statului, a promovat *un discurs* extremist care subminează ordinea constituțională, nu îndeplinește criteriile legale și morale pentru a candida, acțiunile și *declarațiile* sale fiind contrare Constituției, securității naționale și ordinii democratice; (ii) candidatul a avut *luări de poziție* și *declarații* contrare ordinii constituționale, păcii și democrației românești (cu referire la legionarism, antisemitism, șovinism românesc/naționalism extremist, discriminare, instigare la ură, rasism, intoleranță, xenofobie, separatism, violență), a avut *comportamente* contra bunelor moravuri, *atitudini* de ură și discriminare față de grupuri minoritare; prin *discursul* său constant a îndemnat la schimbarea fundamentelor democratice ale statului și la încălcarea ordinii constituționale.

3. În cuprinsul hotărârii față de care formulăm prezenta opinie concurrentă, criticile privind **discursul, declarațiile publice și conduita candidatului nu au fost analizate și prin raportare la condițiile de eligibilitate**, de rang constituțional, introduse în ordinea constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 5 octombrie 2024 (*respectarea Constituției și apărarea democrației*), fiind calificate la modul general și nemotivat ca *simple aprecieri și opinii personale ale contestatarilor* cu privire la candidatul în cauză. O astfel de omisiune de a analiza toate criticile din contestațiile formulate împotriva înregistrării candidaturii domnului Simion George-Nicolae este cu atât mai puțin justificată în condițiile în care cele două condiții de eligibilitate au fost explicit afirmate și analizate anterior de Curtea Constituțională în cazul altor candidați, respectiv prin Hotărârea nr. 2/2024 și Hotărârea nr. 7/2025. În opinia noastră, cât timp sunt în vigoare aceste condiții suplimentare de eligibilitate, **în absența unui reviriment jurisprudențial**, Curtea, în aplicarea paragrafului 58 din Hotărârea nr. 2/2024 și ca expresie a principiului egalității de tratament, Curtea ar fi trebuit să examineze dacă, prin prisma criticilor formulate în contestații, candidatul Simion George-Nicolae îndeplinește condițiile de eligibilitate de natură constituțională referitoare la respectarea Constituției și apărarea democrației. Astfel, apreciem că nu a existat o analiză distinctă și completă a argumentelor invocate de autorii contestațiilor cu privire la neîndeplinirea de către candidat a respectivelor condiții de eligibilitate pe care însăși Curtea le-a introdus în ordinea juridică constituțională.

4. În opinia noastră, fără a mai relua toate argumentele enunțate în Opinia separată la Hotărârea nr. 2/2024, considerăm, cu titlu preliminar, că instanța de contencios constituțional nu își putea eluda competența pe care și-a stabilit-o prin jurisprudența precitată și pe care ar fi trebuit să o invoce în mod expres și explicit în hotărâre. Subsecvent, în urma exercitării competenței

de verificare a condițiilor de eligibilitate, **Curtea Constituțională ar fi trebuit să respingă contestațiile și pe considerentul că nu poate să interzică unei persoane să își exercite dreptul de a fi ales exclusiv pentru că a constatat încălcarea de către persoana în cauză a limitelor dreptului la liberă exprimare prevăzute în art. 30 alin. (7) din Constituție.**

5. Prin esența lor, condițiile de eligibilitate generale de rang constituțional construite prin jurisprudența Curții nu pot viza discursul, opiniile, afirmațiile, declarațiile publice sau atitudinile persoanei care își depune candidatura pentru funcția de Președinte al României în condițiile prevăzute de art. 27 din Legea nr. 370/2004, întrucât toate aceste aspecte de natură subiectivă fac parte din sfera libertății de exprimare a celor care candidează, libertate protejată și garantată prin Constituție. Sancționarea încălcării limitelor libertății de exprimare poate fi rezultatul unor proceduri judiciare prevăzute de lege, în sarcina altor instituții ale statului, neputând fi exercitată de Curtea Constituțională ca atribuție implicită sau derivată din competența sa generală de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României. Chiar dacă ar rămâne în sarcina Curții Constituționale o astfel de competență de a evalua noile condiții de eligibilitate în cazul candidaturilor la funcția de Președinte al României, ar fi necesară dezvoltarea unor condiții/criterii obiective clare, precise și predictibile, însoțite de garanții efective care să reflecte dreptul la un proces echitabil, pentru ca această evaluare să nu fie subiectivă și arbitrară.

6. Având în vedere cele expuse mai sus, în acord parțial cu soluția adoptată, considerăm că **toate contestațiile** formulate împotriva Deciziei Biroului Electoral Central nr. 31D din

15 martie 2025 privind înregistrarea candidaturii domnului Simion George-Nicolae și a semnului electoral la alegerile pentru Președintele României din anul 2025 **trebuiau respinse inclusiv pe considerentul că instanța de contencios constituțional nu poate evalua aspecte de natură subiectivă care intră în conținutul exercitării dreptului la liberă exprimare**, evaluare care poate conduce la interzicerea înregistrării unei candidaturi pentru funcția de Președinte al României, ceea ce echivalează cu restrângerea exercițiului dreptului fundamental de a fi ales.

7. Reiterând că rolul esențial al justiției constituționale este acela de a garanta prin interpretare judicioasă și în limitele competențelor constituționale protejarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale persoanei în fața oricăror abuzuri ale puterii instituționalizate, inclusiv ale dreptului însuși, **afirm expres că scopul prezentei opinii concurente nu este acela de a susține direct, indirect sau implicit, persoane, declarații, opinii, discursuri, conduite, acțiuni sau comportamente, trecute, prezente sau viitoare, exprimate sau care vor fi exprimate de oricare dintre părțile sau candidații menționați în dosarele aflate pe rolul Curții Constituționale, indiferent de calitatea acestora, și de care înțeleg să mă delimitez cu fermitate. Opinia concurentă este expresia reafirmării unor principii de drept constituțional, a atașamentului propriu la valorile și principiile democrației constituționale și ale statului de drept care trebuie deopotrivă să protejeze drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei și să sancționeze faptele de încălcare a legii cu respectarea legii și a Constituției.**

Judecător,
Laura-Iuliana Scânteii

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 688

din 17 decembrie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Simina Popescu-Marin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, excepție ridicată de Mihaela Maria Bențe în Dosarul nr. 2.098/83/CA/2019 — R al Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 450D/2021.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 615D/2021, nr. 1.187D/2021 și nr. 1.726D/2022, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași dispoziții legale, excepție ridicată de Alexandra Barbu în Dosarul nr. 769/104/2020 al Tribunalului Olt — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, de Mariana-Lucica Derscariu în Dosarul nr. 5.398/3/2020 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și de Carmen Bărbulescu în Dosarul nr. 2.020/62/2020 al Tribunalului Brașov — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

4. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Având în vedere obiectul identic al excepțiilor de neconstituționalitate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu măsura conexării dosarelor. Curtea, în temeiul art. 53

alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 615D/2021, nr. 1.187D/2021 și nr. 1.726D/2022 la Dosarul nr. 450D/2021, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca devenită inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate a art. 517 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, sens în care invocă Decizia nr. 112 din 23 februarie 2021, prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a acestor dispoziții legale. Referitor la excepția de neconstituționalitate a art. 517 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, pune concluzii de respingere a acesteia, ca inadmisibilă, deoarece aceste dispoziții legale nu mai au aplicabilitate în cauză, având în vedere admiterea excepției de neconstituționalitate a art. 517 alin. (1) lit. d) din același act normativ.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

7. Prin Încheierea din 29 ianuarie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 2.098/83/CA/2019 — **R, Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ**. Excepția a fost ridicată de Mihaela Maria Bențe într-o cauză având ca obiect soluționarea recursului împotriva unei hotărâri judecătorești prin care a fost respinsă cererea privind obligarea unei instituții publice la emiterea unei decizii prin care să dispună prelungirea raportului de serviciu al reclamantei până la împlinirea vârstei de 65 de ani (Dosarul Curții Constituționale nr. 450D/2021).

8. Prin Încheierea din 2 februarie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 769/104/2020, **Tribunalul Olt — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019**. Excepția a fost ridicată de Alexandra Barbu într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii privind obligarea unei instituții publice la emiterea unei decizii prin care să se dispună menținerea în funcția publică până la împlinirea vârstei de 65 de ani (Dosarul Curții Constituționale nr. 615D/2021).

9. Prin Sentința civilă nr. 4.589 din 2 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 5.398/3/2020, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019**. Excepția a fost ridicată de Mariana-Lucica Derscariu într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii privind anularea deciziei de încetare a raporturilor de serviciu, reintegrarea în funcția deținută anterior și prelungirea raporturilor de serviciu ulterior împlinirii vârstei legale de pensionare (Dosarul Curții Constituționale nr. 1.187D/2021).

10. Prin Încheierea din 3 februarie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 2.020/62/2020, **Tribunalul Brașov — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019**. Excepția a fost ridicată de Carmen Bărbulescu într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii privind obligarea unei instituții publice la emiterea unei decizii prin care să se dispună menținerea în funcția publică peste vârsta standard de pensionare (Dosarul Curții Constituționale nr. 1.726D/2022).

11. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține, în esență, că prevederile de lege criticate sunt neconstituționale, în măsura în care sintagma „condiții de vârstă standard” exclude posibilitatea funcționarului public femeie de a solicita continuarea executării raportului de serviciu în condiții identice cu funcționarul public bărbat, respectiv până la împlinirea vârstei de 65 de ani. Astfel, se susține că prevederile legale criticate au caracter discriminatoriu și afectează exercițiul dreptului la muncă al femeilor în raport cu cel al bărbaților, în condițiile în care vârsta de pensionare prevăzută de lege pentru bărbați și femei este diferită, astfel încât raportul de serviciu al funcționarului public bărbat încetează la o vârstă mai înaintată. Or, pensionarea femeii la o vârstă diferită de bărbat trebuie să fie atributul voinței exclusive a femeii.

12. Se mai arată că prevederile legale criticate instituie o discriminare între persoanele de sex feminin încadrate în muncă prin contract individual de muncă, în temeiul Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, și persoanele de sex feminin care se află în raporturi de serviciu în cadrul unor autorități sau instituții publice, ocupând o funcție publică. În susținerea excepției de neconstituționalitate este invocată Decizia Curții Constituționale nr. 387 din 5 iunie 2018, prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii și s-a constatat că acestea sunt constituționale în măsura în care sintagma „condiții de vârstă standard” nu exclude posibilitatea femeii de a solicita continuarea executării contractului individual de muncă, în condiții identice cu bărbatul, respectiv până la împlinirea vârstei de 65 de ani, considerând că soluția și considerentele acesteia sunt aplicabile *mutatis mutandis* în prezenta cauză. De asemenea, în susținerea criticilor de neconstituționalitate sunt invocate Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă și aspecte din jurisprudența Curții Constituționale și a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

13. Totodată, se arată că dispozițiile art. 517 alin. (2) din Codul administrativ condiționează menținerea în funcția publică a funcționarului public pentru o perioadă de maximum 3 ani peste vârsta standard de pensionare de aprobarea conducătorului autorității sau instituției publice. Se susține că textul de lege criticat nu instituie niciun criteriu obiectiv în raport cu care conducătorul autorității sau instituției publice să aprobe sau să nu aprobe cererea de menținere în funcția publică formulată de funcționarul public, lăsând la libera și subiectivă apreciere a acestuia aprobarea cererii. Aprobarea sau respingerea cererii formulate de funcționarul public nu poate fi un drept subiectiv al conducătorului unei instituții sau autorități publice și nici nu poate fi exercitat în mod abuziv.

14. **Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată din perspectiva textelor invocate din Constituție și consideră că autoarei excepției de neconstituționalitate i s-a aplicat un tratament discriminatoriu, care a constatat în concedierea pe criteriu de sex, la împlinirea vârstei standard de pensionare, diferită de cea a colegilor bărbați, și nu în funcție de performanța muncii sale în comparație cu cea a colegilor săi, autoritatea publică nedovedind în niciun fel care au fost carențele în pregătirea acesteia în raport cu colegii bărbați, care desfășurau activități identice, în condiții de muncă identice, cu aceeași salarizare și drepturi egale stabilite prin decizia de încadrare în muncă. Invocă Hotărârea din 26 februarie 1986, pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în Cauza *M.H. Marshall împotriva Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority*,

prin care s-a reținut că o politică generală de concediere care implică concedierea unei femei având ca singur motiv faptul că aceasta a atins sau a depășit vârsta la care are dreptul la o pensie de stat și care este diferită pentru bărbați și femei, în temeiul legislației naționale, constituie o discriminare pe criterii de sex. Instanța apreciază și că stabilirea unor vârste de pensionare diferite pentru femei și bărbați nu echivalează cu o discriminare pe criterii de sex, ci constituie o măsură de protecție socială pe care statul o ia în legătură cu femeile, care au posibilitatea, și nu obligația de a solicita pensie mai devreme decât bărbații.

15. Tribunalul Olt — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, sens în care arată că în cauză sunt aplicabile *mutatis mutandis* considerentele reținute de Curtea Constituțională în Decizia nr. 387 din 5 iunie 2018.

16. Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal apreciază că dispozițiile art. 517 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, privite individual, sunt neconstituționale în raport cu art. 16 și 41 din Constituție. Tribunalul constată că legiuitorul a înțeles să stabilească vârste standard de pensionare distincte pentru bărbați și femei, vârsta standard de pensionare a femeilor fiind mai redusă decât cea a bărbaților. Având în vedere vârstele distincte de pensionare aplicabile celor două sexe, rezultă că, drept urmare a reglementării din art. 517 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, bărbații funcționari publici au dreptul să exercite funcția publică până la vârsta de 65 de ani, în vreme ce femeile funcționari publici nu beneficiază de această posibilitate, putând obține menținerea în funcția publică până la vârsta de 65 de ani numai cu aprobarea conducătorului autorității sau instituției publice. În lipsa unui acord al conducătorului, raportul lor de serviciu încetează de drept. Un astfel de tratament instituit de art. 517 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 în privința încetării raporturilor de serviciu constituie o discriminare directă între bărbați și femei, contrară art. 16 din Constituție. Într-adevăr, egalitatea nu înseamnă uniformitate, impunându-se stabilirea unui tratament juridic diferit pentru situații diferite, însă trebuie observat că încetarea obligatorie a raportului de serviciu pe criteriu de sex, și nu în funcție de performanța muncii nu constituie un criteriu rațional și obiectiv și restrânge în mod nejustificat exercițiul dreptului la muncă al femeilor. Instanța judecătorească invocă Decizia Curții Constituționale nr. 387 din 5 iunie 2018 și consideră că, pentru identitate de rațiune, considerentele cuprinse în această decizie sunt aplicabile și în privința normei juridice speciale din Codul administrativ. În final, consideră că dispozițiile legale criticate nu intră în contradicție cu art. 1 alin. (3) din Constituție, ce consacră protecția demnității umane, și nici cu art. 4 din Constituție, al cărui domeniu de aplicare vizează, mai cu seamă, drepturile politice ale cetățenilor.

17. Tribunalul Brașov — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Invocă argumentele reținute în Decizia Curții Constituționale nr. 387 din 5 iunie 2018 (paragraful 36), prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, care aveau un conținut similar prevederilor art. 517 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ.

18. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

19. Guvernul, în Dosarul nr. 1.726D/2022, consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1)

lit. d) din Codul administrativ a devenit inadmisibilă, sens în care invocă Decizia Curții Constituționale nr. 112 din 23 februarie 2021, prin care instanța de contencios constituțional a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019.

20. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

21. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

22. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 517 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019, care au următorul cuprins: „(1) *Raportul de serviciu existent încetează de drept: (...)*

d) la data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare, dacă persoana care are competența de numire în funcția publică nu dispune aplicarea prevederilor alin. (2); (...)

(2) În mod excepțional, pe baza unei cereri formulate cu 2 luni înainte de data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare și cu aprobarea conducătorului autorității sau instituției publice, funcționarul public poate fi menținut în funcția publică deținută maximum 3 ani peste vârsta standard de pensionare, cu posibilitatea prelungirii anuale a raportului de serviciu. Pe perioada în care este dispusă menținerea în activitate pot fi aplicate dispozițiile art. 378.”

23. În opinia autoarelor excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (3) privind trăsăturile statului român, art. 4 alin. (2) privind egalitatea între cetățeni, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 41 alin. (1) privind munca și protecția socială a muncii și ale art. 148 alin. (2) și (4) privind integrarea în Uniunea Europeană.

24. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, Curtea reține că, prin Decizia nr. 112 din 23 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 353 din 7 aprilie 2021, instanța de contencios constituțional a admis excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, în redactarea anterioară modificării prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, ale art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018, și ale art. 517 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ. Cu acel prilej, Curtea a constatat că acestea sunt constituționale în măsura în care sintagma „condiții de vârstă standard” nu exclude posibilitatea femeii de a solicita continuarea exercitării raportului de serviciu, în condiții identice cu bărbatul, respectiv până la împlinirea vârstei de 65 de ani. În esență, Curtea a apreciat că încetarea raportului de muncă al femeii la o vârstă mai redusă decât a bărbatului poate și trebuie să rămână o opțiune a acesteia, în contextul social actual. Transformarea acestui beneficiu legal într-o consecință asupra încetării

contractului individual de muncă ce decurge *ope legis* dobândește valențe neconstituționale, în măsura în care ignoră voința femeii de a fi supusă unui tratament egal cu cel aplicabil bărbaților.

25. Având în vedere dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, potrivit căreia „*nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”, precum și faptul că Decizia Curții Constituționale nr. 112 din 23 februarie 2021, precitată, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data de 7 aprilie 2021, care este ulterioară sesizării cu prezentele excepții de neconstituționalitate (29 ianuarie 2021, 2 februarie 2021, 2 octombrie 2020 și 3 februarie 2021), Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 a devenit inadmisibilă.

26. În acord cu jurisprudența constantă a Curții în materie, chiar dacă, în temeiul art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, excepția de neconstituționalitate este respinsă ca devenită inadmisibilă, decizia de constatare a neconstituționalității va produce efecte, în egală măsură, și în prezentele cauze, ținând seama că instanța constituțională a fost sesizată cu prezentele excepții de neconstituționalitate înainte de publicarea Deciziei nr. 112 din 23 februarie 2021 în Monitorul Oficial al României, Partea I.

27. În continuare, referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, Curtea observă că aceste prevederi legale instituie posibilitatea funcționarului public de a fi menținut în funcția publică deținută maximum 3 ani peste vârsta standard de pensionare, în condițiile prevăzute de lege. Astfel cum rezultă din considerentele actelor de sesizare, în cauzele în care a fost sesizată Curtea cu prezenta excepție, raporturile de serviciu

pentru funcționarii publici femei au fost constatate ca încetate de drept, având în vedere pensionarea pentru limită de vârstă, ca urmare a îndeplinirii, cumulativ, a condițiilor privind vârsta standard de pensionare și a stagiului minim de cotizare.

28. Potrivit dispozițiilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia*”. În acord cu jurisprudența Curții Constituționale, „legătura cu soluționarea cauzei” presupune atât aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecării, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul restabilirii stării de legalitate, condiții ce trebuie întrunite cumulativ pentru a fi satisfăcute exigențele pe care le impun dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 în privința pertinentei excepției de neconstituționalitate în desfășurarea procesului.

29. Or, ca urmare a admiterii excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, prin Decizia Curții Constituționale nr. 112 din 23 februarie 2021, precitată, dispozițiile art. 517 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 nu mai sunt aplicabile în cauzele deduse judecării, astfel încât critica de neconstituționalitate formulată a rămas fără obiect. În aceste condiții, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a acestor dispoziții legale este inadmisibilă, urmând a fi respinsă ca atare (a se vedea în același sens Decizia Curții Constituționale nr. 806 din 7 decembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 129 din 8 februarie 2022, și Decizia nr. 435 din 11 iulie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 974 din 26 octombrie 2023).

30. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, excepție ridicată de Mihaela Maria Bențe în Dosarul nr. 2.098/83/CA/2019 — R al Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, de Alexandra Barbu în Dosarul nr. 769/104/2020 al Tribunalului Olt — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, de Mariana-Lucica Derscariu în Dosarul nr. 5.398/3/2020 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și de Carmen Bărbulescu în Dosarul nr. 2.020/62/2020 al Tribunalului Brașov — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 517 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, excepție ridicată de aceleași autoare în aceleași dosare ale acelorași instanțe judecătorești.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Tribunalului Olt — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și Tribunalului Brașov — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 decembrie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Simina Popescu-Marin

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

SECRETARIATUL DE STAT PENTRU CULTE

ORDIN

privind modificarea și completarea Statutului de organizare și funcționare al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România, recunoscut prin Hotărârea Guvernului nr. 399/2008

În baza art. 22 alin. (1) din Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, republicată, în conformitate cu prevederile Ordinului secretarului de stat al Secretariatului de Stat pentru Culte nr. 116/2016* privind modificarea și completarea Procedurilor operaționale și elaborarea Procedurilor de sistem din cadrul Secretariatului de Stat pentru Culte, având în vedere adresele Ministerului Justiției nr. 2/80.881 din 7.11.2014 și nr. 2/93.232 din 18.11.2014, luând în considerare Solicitarea Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România nr. 96 din 14.04.2025,

secretarul de stat al Secretariatului de Stat pentru Culte emite prezentul ordin.

Art. I. — Statutul de organizare și funcționare al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România, recunoscut prin Hotărârea Guvernului nr. 399/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 24 aprilie 2008, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează potrivit anexei care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Statutul Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România, recunoscut prin Hotărârea Guvernului nr. 399/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 24 aprilie 2008, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezentul ordin, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Secretarul de stat al Secretariatului de Stat pentru Culte,
Ciprian-Vasile Olinici

București, 26 iunie 2025.
Nr. 53.

* Ordinul secretarului de stat al Secretariatului de Stat pentru Culte nr. 116/2016 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

ANEXĂ

MODIFICĂRI ȘI COMPLETĂRI ale Statutului de organizare și funcționare al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România, recunoscut prin Hotărârea Guvernului nr. 399/2008

1. La articolul 40, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 40. — (1) Sesiunile Adunării generale a Conferinței pot fi ordinare și extraordinare. Începând cu anul 2025, Adunarea generală ordinară a Conferinței se convoacă din 5 în 5 ani, de către Comitetul executiv al acesteia. Data și locul stabilite pentru sesiune se anunță în publicația oficială a Bisericii, cu cel puțin 2 luni înainte de începerea sesiunii.”

2. La articolul 66, litera w) se modifică și va avea următorul cuprins:

„w) demite pentru «motive întemeiate» persoanele care au fost alese în cadrul unei sesiuni a Adunării generale, inclusiv persoanele care au fost alese de Comitetul executiv al Uniunii Adventiste, prin mandatul Adunării Generale a Uniunii Adventiste. Demiterea persoanelor menționate în acest paragraf este condiționată de votul a două treimi din numărul membrilor prezenți ai Comitetului executiv al Uniunii Adventiste, dacă este asigurat un cvorum de cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor Comitetului executiv al Uniunii Adventiste;”.

3. La articolul 67, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 67. — (3) Bunurile imobile ale Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România și ale instituțiilor sale nu pot fi schimbate, grevate sau înstrăinate decât cu aprobarea Comitetului executiv al Uniunii Adventiste.”

4. La articolul 67, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Pentru toate situațiile prevăzute la alin. (3), aprobarea Comitetului executiv al Uniunii Adventiste va fi comunicată în scris, sub semnătura privată a minimum doi dintre cei trei administratori ai Uniunii Adventiste. Documentul va purta ștampila Uniunii Adventiste.”

5. Nota prevăzută după articolul 81 se modifică și va avea următorul cuprins:

„★
Modificările și completările la prezentul statut au fost adoptate de Adunarea generală extraordinară a Uniunii de Conferințe a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România, la Universitatea Adventus din Cernica, la data de 20 noiembrie 2022, și de Adunarea generală a Uniunii de Conferințe a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România, la Brașov, la data de 21 aprilie 2024.”

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 7

din 26 mai 2025

Dosar nr. 443/1/2025

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului	Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Ionel Barbă	— pentru președintele Secției de contencios administrativ și fiscal	Marian Budă	— judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile	Simona Maria Zarafiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile	Elena Barbu	— judecător la Secția penală
Eleni Cristina Marcu	— președintele delegat al Secției penale	Luminița Criștiu-Ninu	— judecător la Secția penală
Gabriela Elena Bogasiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Andreea Marchidan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Adriana Florina Secrețeanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Vasile Bîcu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Carmen Mihaela Voinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Ștefania Dragoe	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Bogdan Cristea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Cristina Ardeleanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Andra Monica Asănică	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Andreea Bercaru	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Emilian-Constantin Meiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Alexandru Răzvan George Popescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal		
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă		

1. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 443/1/2025 este legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (1) din Codul de procedură civilă și ale art. 31 alin. (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20 din 14 martie 2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna Antonia Eleonora Constantin, procuror-șef al Secției judiciare.

4. La ședința de judecată participă doamna Elena-Mădălina Ivănescu, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 32 din Regulament.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ia în examinare recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Alba Iulia, ce formează obiectul Dosarului nr. 443/1/2025.

6. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosarul cauzei au fost depuse raportul întocmit de judecătorii-raportori și punctul de vedere al Ministerului Public.

7. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, doamna judecător Mariana Constantinescu, președintele completului, acordă cuvântul reprezentantului procurorului general, pentru prezentarea punctului de vedere cu privire la recursul în interesul legii, cu referire la soluția propusă prin raportul întocmit în cauză de judecătorii-raportori.

8. Doamna procuror Antonia Eleonora Constantin solicită admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii în problema de drept sesizată, conform argumentelor expuse în punctul de vedere formulat în scris, arătând că Ministerul Public apreciază ca fiind în litera și în spiritul legii prima orientare jurisprudențială prezentată în memoriul de recurs în interesul legii.

9. Nefiind întrebări pentru reprezentantul procurorului general, doamna judecător Mariana Constantinescu, președintele completului, declară dezbaterile închise, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎN ALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și obiectul recursului în interesul legii

10. Înalta Curte de Casație și Justiție a fost investită, prin sesizarea formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Alba Iulia, cu soluționarea recursului în interesul legii ce vizează următoarea problemă de drept:

Dacă modificările aduse Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2017 pentru stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii prin Legea nr. 218/2020 se aplică și situațiilor juridice noi (cesionarea unor părți sociale peste limita de 51%) care au la bază acorduri de finanțare încheiate anterior intrării în vigoare a art. 6¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017.

11. Recursul în interesul legii a fost înregistrat la Înalta Curte de Casație și Justiție la 25 februarie 2025, formându-se Dosarul nr. 443/1/2025.

II. Dispozițiile legale supuse interpretării Înaltei Curți de Casație și Justiție

12. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 pentru stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii, cu modificările și completările aduse prin Legea nr. 218/2020 (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017)

„Art. 6¹. — (1) În perioada contractuală de implementare și monitorizare, beneficiarii nu pot înstrăina părțile sociale ale societății într-un procent mai mare de 49%.

(2) Înstrăinarea părților sociale este permisă numai către persoane fizice — investitori individuali-business angels, definiți conform Legii nr. 120/2015 privind stimularea investitorilor individuali-business angels, sau care nu au mai avut anterior nicio altă societate”.

III. Orientările jurisprudențiale divergente

13. Autorul sesizării a arătat că în practica judiciară s-au evidențiat două orientări cu privire la problemele de drept în discuție, pe care le-a ilustrat cu hotărârile judecătorești anexate.

14. Într-o primă orientare jurisprudențială s-a reținut că dispozițiile art. 6¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017, introduse prin Legea nr. 218/2020, în vigoare de la 2 noiembrie 2020, sunt aplicabile și situațiilor juridice noi [cesionarea unor părți sociale peste limita prevăzută de art. 6¹ alin. (1) menționat, de către beneficiarii Programului „Start-up Nation — Romania”] care au la bază acorduri de finanțare aflate în perioada de implementare și monitorizare încheiate anterior datei de 2 noiembrie 2020.

15. Astfel, se dă eficiență dispozițiilor art. 6 din Codul civil și principiului aplicării imediate a legii civile noi pentru situațiile juridice aflate în curs de desfășurare pe durata implementării și monitorizării proiectelor.

16. În argumentarea acestei orientări jurisprudențiale s-a reținut că dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituția României, republicată, ori cele prevăzute de art. 6 din Codul civil nu sunt încălcate, având în vedere faptul că norma nouă nu retroactivează, ci vizează doar condițiile privind implementarea acordului de finanțare după intrarea în vigoare a Legii nr. 218/2020.

17. Un argument suplimentar în sensul aplicării imediate a legii civile noi a fost acela că art. 6¹ introdus prin Legea nr. 218/2020 se referă strict la perioada de implementare și monitorizare, deci nu modifică cerințele de încheiere a acordului de finanțare, care a fost și rămâne supus regulilor în vigoare la momentul încheierii sale. Modificările aduse prin Legea nr. 218/2020 nu prevăd condiții noi de încheiere a acordului pentru beneficiarii Programului „Start-up Nation — Romania” și nu interferează asupra cerințelor de valabilitate a acordului, ci instituie o interdicție pentru perioada de implementare sau monitorizare, ce reprezintă o situație juridică în curs de derulare, asupra căreia legea nouă intervine.

18. De altfel, acordul de finanțare cuprinde mențiunea expresă că finanțarea nerambursabilă acordată beneficiarului este stabilită în termenii și condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2017, iar art. 25 lit. a) statuează că acordul poate înceta prin reziliere la inițiativa administratorului de program, atunci când beneficiarul nu își îndeplinește oricare dintre obligațiile asumate prin acord sau prevăzute în schema de ajutor de minimis. Prin urmare, toate obligațiile prevăzute prin ordonanța de urgență sunt obligatorii pentru beneficiari.

19. În cea de-a doua orientare jurisprudențială s-a reținut că modificările aduse Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2017 prin Legea nr. 218/2020, începând cu 2 noiembrie 2020, nu se aplică situațiilor juridice noi care au la bază acorduri de finanțare aflate în perioada de implementare și monitorizare încheiate anterior, întrucât s-ar încălca în mod flagrant prevederile art. 15 alin. (2) din Constituția României, republicată, și ale art. 6 din Codul civil, prevederi legale care consacră principiul neretroactivității legii civile.

20. În susținerea acestei opinii jurisprudențiale s-a argumentat că, raportat la art. 15 alin. (2) din Constituția României, republicată, și art. 6 din Codul civil, contractul de finanțare semnat de părți nu putea genera alte obligații suplimentare și nici nu putea produce alte efecte juridice în sarcina părților decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii lui.

21. Dacă legiuitorul ar fi urmărit ca obligația instituită prin art. 6¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 să fie stabilită și în sarcina beneficiarilor din contractele de finanțare în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a Legii nr. 218/2020, ar fi trebuit să o menționeze expres și neechivoc în cuprinsul actului normativ, textul legal menționând doar perioada în care beneficiarii sunt ținuti să respecte obligația de neînstrăinare, durată care nu poate fi confundată cu perioada în care se aplică actul normativ. Or, derularea acordului de finanțare și ulterior intrării în vigoare a art. 6¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 nu conduce la posibilitatea reverificării situației beneficiarului prin prisma unui criteriu care nu era reglementat la momentul calificării pentru obținerea ajutorului financiar.

IV. Opinia titularului sesizării

22. Colegiul de conducere al Curții de Apel Alba Iulia invocă existența unor soluții divergente în practica instanțelor judecătorești, arătând că, în aprecierea sa, prima orientare jurisprudențială este în acord cu litera și spiritul legii, pentru că astfel se dă eficiență dispozițiilor art. 6 din Codul civil și principiului aplicării imediate a legii noi.

23. În esență, autorul sesizării a apreciat că modificările aduse Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2017 nu reglementează condiții noi de încheiere a acordului de finanțare pentru beneficiarii Programului „Start-up Nation — Romania”, condiții care, într-adevăr, nu ar fi putut fi impuse, întrucât ar fi implicat aplicarea retroactivă a legii noi. Dispoziția legală nou-introdusă (art. 6¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017) reglementează însă o interdicție pentru perioada de implementare sau monitorizare a acordului încheiat.

V. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

24. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat punctul său de vedere, în sensul că sesizarea este admisibilă și că prima orientare jurisprudențială este în acord cu litera și spiritul legii, pentru argumentele ce vor fi redată, în sinteză, în cele ce urmează.

25. Din perspectiva principiului activității legii civile, actele juridice de înstrăinare a părților sociale încheiate după data intrării în vigoare a dispozițiilor art. 6¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 se înfățișează ca *facta futura*, fiind vorba despre situații juridice născute după intrarea în vigoare a

legii noi, astfel încât condițiile prevăzute de acest articol, referitoare atât la cota maximă de participație (49%) care poate fi cesionată, cât și la categoriile de cesionari, față de care este permisă înstrăinarea părților sociale, sunt pe deplin aplicabile actelor de cesiune încheiate după data de 2 noiembrie 2020.

26. În raport cu acordurile de finanțare încheiate anterior acestei date, corespunzătoare unor proiecte care, la data intrării în vigoare a dispozițiilor art. 6¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017, se aflau în faza de implementare și/sau monitorizare, aplicarea interdicțiilor și a limitărilor instituite de aceste dispoziții legale se înfățișează ca *facta pendentia* (situații juridice în curs de derulare la data intrării în vigoare a legii noi).

27. Acestei din urmă ipostaze de aplicare a legii civile în timp, în privința căreia legea nouă este pe deplin aplicabilă, fără a exista vreun risc de încălcare a principiului neretroactivității legii, i se circumscriu efectele viitoare ale unor situații juridice născute, dar neconsumate la data intrării în vigoare a legii noi.

28. În sensul celor de mai sus au fost invocate deciziile Curții Constituționale nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002; nr. 294 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004; nr. 73 din 6 martie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 11 mai 2001; nr. 458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004.

29. Interpretarea și aplicarea legii în sensul primei orientări jurisprudențiale corespund pe deplin scopului și mecanismului ajutorului *de minimis* acordat în cadrul Programului „Start-up Nation — Romania”, precum și reglementărilor adoptate la nivelul Uniunii Europene în privința ajutorului *de minimis*.

30. Astfel, atât din titlul actului normativ, cât și din preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2017 rezultă că scopul reglementării constă în stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii, finalitatea programului derulat în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2017 fiind aceea de a ajuta noii antreprenori să se implice în afaceri.

31. Față de prevederile art. 2 alin. (1) și (2) și art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 rezultă că structura participației inițiale, de la momentul evaluării planului de afaceri și al încheierii acordului de finanțare, structură care pune în evidență calitatea beneficiarului, constituie un criteriu pentru acordarea finanțării în cadrul schemei de ajutor *de minimis* prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017, astfel încât limitările instituite prin art. 6¹ din acest act normativ sunt perfect concordante și raționale prin raportare la scopul și sfera beneficiarilor Programului „Start-up Nation — Romania”.

32. Or, prin dispozițiile art. 6¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 nu se interzice orice fel de înstrăinare a părților sociale, ci doar înstrăinarea în cote și către persoane care ar putea eluda finalitatea urmărită prin acordarea ajutorului de stat. Se asigură astfel, atât la momentul acordării ajutorului de stat, cât și pe parcursul implementării și monitorizării lui, respectarea unei condiții relevante pentru acordarea acestuia.

33. Se susține, totodată, că actele normative recent adoptate perpetuează aceeași concepție, care se regăsește și la nivelul reglementărilor Uniunii Europene: Ordonanța Guvernului nr. 29/2024 privind aprobarea și implementarea Programului pentru stimularea întreprinderilor mici și mijlocii „START UP NATION — ROMANIA” ediția 2024, finanțat din fonduri externe nerambursabile aferente Programului Educație și Ocupare 2021-2027 [art. 2 lit. m)] și Regulamentul (UE) 2023/2.831 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis* [Regulamentul (UE) 2023/2.831 al Comisiei din 13 decembrie 2023].

34. Art. 6¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 reprezintă o concretizare a obligației statului român de a veghea la respectarea condițiilor de acordare a ajutorului de stat, aplicându-se o limitare în privința ajutorului *de minimis* prevăzut în prezent în art. 3 alin. (8) din Regulamentul (UE) 2023/2.831 al Comisiei din 13 decembrie 2023, prevedere legală cu un conținut similar fostului art. 3 alin. (8) din Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis* [Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013].

35. În susținerea punctului de vedere prezentat au fost invocate și hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului *Mellacher și alții împotriva Austriei* din 18 decembrie 1989 și *Bäck împotriva Finlandei* din 20 iulie 2004, precum și Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 5 octombrie 2000, pronunțată în Cauza C-337/98, *Comisia împotriva Republicii Franceze*.

VI. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

36. Prin *Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii nr. 16 din 3 octombrie 2022*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1087 din 10 noiembrie 2022, s-a reținut că:

„47. În mod tradițional, situațiile juridice au fost clasificate în trei categorii:

— *facta praeterita*, adică faptele constitutive, modificatoare sau extinctive de situații juridice, realizate în întregime înainte de intrarea în vigoare a legii noi, precum și efectele produse de acea situație juridică înainte de acest moment;

— *facta pendentia*, adică situațiile juridice în curs de formare, modificare sau stingere la data intrării în vigoare a legii noi;

— *facta futura*, adică situațiile juridice care se vor naște, modifica sau stinge după intrarea în vigoare a legii noi, precum și efectele viitoare ale situațiilor juridice trecute.

48. Efectele produse în timp ale unei situații juridice vor fi cele stabilite de legea în vigoare în momentul în care se realizează fiecare efect în parte, deci legea nouă nu se poate aplica efectelor produse de aceste situații juridice înainte de intrarea ei în vigoare, deoarece ar însemna o aplicare retroactivă a legii noi.

49. De asemenea, în cazul în care legea nouă ar suprima o situație juridică, ea poate fi aplicată numai efectelor viitoare, nu însă și efectelor produse de acea situație juridică înainte de intrarea în vigoare a legii noi.”

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

37. Prin *Decizia Curții Constituționale nr. 642 din 24 septembrie 2020*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 976 din 22 octombrie 2020, a fost respinsă obiecția de neconstituționalitate a Legii privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2017 pentru stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii (devenită Legea nr. 218/2020), prezentând relevanță considerentele de la paragrafele 43-49, 55 și 58.

38. În jurisprudența sa constantă, exemplificată prin *deciziile nr. 330 din 27 noiembrie 2001*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, *nr. 294 din 6 iulie 2004*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 28 septembrie 2004, și *nr. 458 din 2 decembrie 2003*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004, Curtea Constituțională a reținut că: „O lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în modul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare.”

39. Prin *deciziile Curții Constituționale nr. 830 din 8 iulie 2008*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 24 iulie 2008, și *nr. 812 din 9 noiembrie 2006*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 985 din 11 decembrie 2006, s-a reținut că ori de câte ori o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privire la anumite raporturi, efectele deja produse din raportul anterior nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării noii reglementări. Legea nouă însă este aplicabilă de îndată tuturor situațiilor ce se vor constitui, modifica sau se vor stinge, după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi.

VIII. **Opinia judecătorilor-raportori**

40. Prin raportul întocmit de judecătorii-raportori desemnați, conform art. 516 alin. (5) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că:

Dispozițiile art. 61 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 218/2020, sunt aplicabile în cazul înstrăinărilor de părți sociale intervenite după intrarea în vigoare a acestui articol, chiar dacă acordul de finanțare a fost încheiat anterior.

IX. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

IX.1. **Admisibilitatea recursului în interesul legii**

41. Prioritar analizei pe fond a problemei de drept supuse dezbaterii se impune verificarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a recursului în interesul legii.

42. Potrivit art. 126 alin. (3) din Constituția României, republicată, Înalta Curte de Casație și Justiție are rolul de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, potrivit competenței sale.

43. În acest scop, conform art. 514 din Codul de procedură civilă, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.

44. În temeiul art. 515 din Codul de procedura civilă, „recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii”.

45. Așa cum s-a reținut în jurisprudența instanței supreme, în cuprinsul hotărârilor judecătorești definitive, anexate cererii de recurs în interesul legii, trebuie să se identifice în mod concret dispoziția legală care a condus la o aplicare neunitară, iar soluțiile jurisprudențiale diferite trebuie să rezulte din conținutul neclar al normei, de natură a conduce la concluzii contradictorii, în una și aceeași situație juridică. Numai în aceste condiții se justifică intervenția Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru a da o interpretare legii, asigurând aplicarea ei unitară (Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, *Decizia nr. 5 din 15 mai 2023*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 578 din 27 iunie 2023, paragraful 43).

46. Examinând sesizarea de față în coordonatele determinate de textele normative menționate anterior, care stabilesc mecanismul, scopul și condițiile de admisibilitate ale recursului în interesul legii, instanța supremă constată că în speță sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate a acestui mecanism de unificare a practicii judiciare, pentru că Înalta Curte de Casație și Justiție a fost investită de colegiul de conducere al unei curți de apel cu o problemă de drept legată de aplicarea în timp a dispozițiilor art. 61 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 pentru stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii, cu modificările și completările aduse prin Legea nr. 218/2020*, care a generat orientări jurisprudențiale diferite, ilustrate prin hotărârile judecătorești anexate memoriului de recurs în interesul legii.

IX.2. **Analiza problemei de drept soluționate în mod neunitar de instanțele judecătorești**

Prezentarea reperelor cadrului normativ

47. Așa cum rezultă din preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2017, acest act normativ a avut drept scop crearea unui cadru favorabil pentru valorificarea posibilităților de dezvoltare economică a României și a stimulării mediului de afaceri, prin înființarea de noi întreprinderi mici și mijlocii, într-un context în care legiuitorul delegat a apreciat că realitatea economică impunea luarea unor măsuri pentru dezvoltarea de noi politici publice necesare relansării economice, reducerii șomajului prin crearea de noi locuri de muncă și stimulării spiritului antreprenorial care să vizeze întreprinzătorii autohtoni, în cadrul unui program social de interes public.

48. În esență, s-a prevăzut implementarea, în perioada 2017-2020, a Programului pentru stimularea înființării de întreprinderi mici și mijlocii, denumit Programul „Start-up Nation — Romania”, constând în acordarea unui ajutor *de minimis* unui număr maxim anual de 10.000 de beneficiari întreprinderi mici și mijlocii în sensul Legii nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare, în sumă maximă de 200.000 lei/beneficiar, reprezentând 100% din valoarea cheltuielilor eligibile.

49. În temeiul art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017, în forma inițială a acestui act normativ, întreprinderile beneficiare ale Programului „Start-up Nation — Romania” erau întreprinderile înființate de către persoane fizice după intrarea în vigoare a ordonanței de urgență, pe baza prevederilor Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, aprobată cu modificări prin Legea nr. 301/2011, cu modificările și completările ulterioare, sau ale Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperației, republicată, cu modificările ulterioare, și care îndeplineau, la data depunerii cererii de finanțare, criteriile de eligibilitate impuse de legislația în domeniul ajutoarelor *de minimis* și condițiile specifice în cazul finanțării din fonduri europene.

50. Prin Legea nr. 112/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2017 pentru stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii, art. 2 din ordonanța de urgență a fost modificat, în sensul că întreprinderi beneficiare au fost considerate întreprinderile înființate după data de 30 ianuarie 2017, de către persoane fizice care nu au sau nu au avut calitatea de acționar sau de asociat într-o altă întreprindere mică sau mijlocie care desfășoară sau care a desfășurat aceeași activitate autorizată pentru care aplică în cadrul programului în anul anterior înscrierii sau în anul înscrierii până la deschiderea sesiunii de înscriere.

51. În fine, sfera beneficiarilor a fost modificată, sub aspect temporal, prin modificările aduse Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2017 prin Legea nr. 218/2020, în sensul includerii întreprinderilor mici și mijlocii înființate cu maximum 3 ani înainte de data completării și transmiterii online a planului de afaceri.

52. Prin Legea nr. 218/2020 a fost introdusă și norma a cărei aplicare în timp, prin raportare la data încheierii acordului de finanțare, formează obiectul prezentului recurs în interesul legii, cuprinsă în art. 61 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017: „În perioada contractuală de implementare și monitorizare, beneficiarii nu pot înstrăina părțile sociale ale societății într-un procent mai mare de 49%.”

53. Intervențiile legislative operate asupra formei inițiale a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2017 au introdus și unele dezvoltări legate de procedura de implementare a

Programului „Start-up Nation — Romania”, în sensul că s-a prevăzut, în art. 3 alin. (3) din ordonanța de urgență, utilizarea mecanismului rambursării cheltuielilor efectuate și a mecanismului decontării cererilor de plată, stabilit prin intermediul schemei de ajutor *de minimis* prevăzute în art. 5 din aceeași ordonanță de urgență, schemă care se aprobă prin ordin al ministrului pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenoriat, menționează activitățile și cheltuielile eligibile și se derulează cu respectarea criteriilor stabilite de normele europene și de legislația națională în domeniu.

54. În schemele de ajutor *de minimis* aprobate în temeiul art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017, începând cu Ordinul ministrului pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenoriat nr. 692/2017, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 și 431 bis din 12 iunie 2017, urmat de Ordinul ministrului pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenoriat nr. 1.854/2018, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1080 din 20 decembrie 2018, modificat prin Ordinul ministrului pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenoriat nr. 1.133/2019, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 509 din 24 iunie 2019, s-a prevăzut expres că acordarea ajutoarelor *de minimis* în cadrul programului se va face numai cu respectarea criteriilor privind ajutorul *de minimis* prevăzute de Regulamentul CE nr. 1.407/2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 352 din 24.12.2013.

55. Potrivit dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017, raportarea și monitorizarea ajutoarelor acordate în baza schemei de ajutor se fac în conformitate cu prevederile legislației naționale și europene în vigoare, iar în temeiul art. 7 din același act normativ, recuperarea ajutorului *de minimis* și a dobânzii aferente se va efectua potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările ulterioare.

56. În cazul în care se constată că beneficiarii nu au respectat obligația păstrării locurilor de muncă și a investiției pe perioada prevăzută în schema de ajutor *de minimis*, au făcut declarații incomplete sau neconforme cu realitatea pentru a obține ajutorul *de minimis* sau au schimbat destinația acestuia ori se constată că nu au respectat obligațiile prevăzute în contractul de finanțare, se recuperează total ajutorul *de minimis* acordat.

57. Legea privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2017 privind stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii (Legea nr. 218/2020) a făcut obiectul unui control de constituționalitate înainte de promulgare, soluționat prin *Decizia nr. 642 din 24 septembrie 2020*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 976 din 22 octombrie 2020, în care s-a reținut, în esență, că „legiuitorul are opțiunea liberă de a stabili măsurile selective de sprijinire a anumitor ramuri ale economiei, a unor domenii de activitate, precum și a anumitor categorii de întreprinzători și de investiții”, prin stimulente care urmăresc atragerea în circuitul economico-productiv a capitalului privat în scopul diversificării și creșterii producției și al implicării cetățenilor în structuri economice private, prin încurajarea și stimularea spiritului antreprenorial (paragraful 58).

Analiza problemei de drept care a generat jurisprudența neunitară

58. Practica judiciară divergentă expusă rezumativ în capitolul III din prezenta decizie a apărut în soluționarea unor cauze având ca obiect anularea deciziilor de recuperare a

ajutorului de stat, a proceselor-verbale de monitorizare sau control, a notelor de constatare a neregulilor privind monitorizarea cheltuielilor eligibile ori a măsurilor de reziliere a acordurilor de finanțare, emise de autoritățile publice cu atribuții în domeniu ca urmare a constatării încălcării interdicției prevăzute prin art. 61 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 privind stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 218/2020.

59. Problema de drept care a primit interpretări diferite a fost aceea a aplicării în timp a art. 61 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 privind stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii, modificată și completată prin Legea nr. 218/2020, cu referire la situația actelor de înstrăinare a părților sociale încheiate după intrarea în vigoare a noiei noi, în cazul unor beneficiari ai ajutorului *de minimis* furnizat în baza unor acorduri de finanțare încheiate anterior datei intrării în vigoare a Legii nr. 218/2020.

60. Așa cum s-a reținut în jurisprudența anterioară a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aplicarea în timp a normelor juridice este guvernată de principiul neretroactivității legii noi, consacrat la nivel constituțional de art. 15 alin. (2) din Constituția României, republicată, principiul aplicării imediate a legii noi și principiul supraviețuirii legii vechi.

61. Din punctul de vedere al regulilor de aplicare a legii civile în timp, reglementarea de bază o constituie art. 6 din Codul civil, potrivit căruia:

„**Art. 6.** — (1) Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă.

(2) Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

(...) (5) Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

(6) Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia (...) dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi.”

62. Pornind de la clasificarea tradițională a situațiilor juridice în *facta praeterita* (faptele constitutive, modificatoare sau extinctive de situații juridice, realizate în întregime înainte de intrarea în vigoare a legii noi, precum și efectele produse de acea situație juridică înainte de acest moment), *facta pendencia* (situațiile juridice în curs de formare, modificare sau stingere la data intrării în vigoare a legii noi) și *facta futura* (situațiile juridice care se vor naște, modifica sau stinge după intrarea în vigoare a legii noi, precum și efectele viitoare ale situațiilor juridice trecute), s-a statuat că efectele unei situații juridice vor fi cele stabilite de legea în vigoare în momentul în care se realizează fiecare efect în parte (Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, *Decizia nr. 16 din 3 octombrie 2022*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1087 din 10 noiembrie 2022, paragrafele 44-51).

63. În acest sens Curtea Constituțională, prin *Decizia nr. 830 din 8 iulie 2008*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 24 iulie 2008, a reținut că „ori de câte ori o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privire la anumite raporturi, toate efectele susceptibile a se produce din raportul anterior, dacă s-au realizat înainte de intrarea în vigoare a legii noi, nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării noii reglementări, care trebuie să respecte suveranitatea legii anterioare. Legea nouă însă este aplicabilă de îndată tuturor situațiilor ce se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi”.

64. Prin urmare, este important a se distinge între consecințele și efectele deja trecute sau complet epuizate ale unor situații juridice anterioare și consecințele și efectele viitoare ale acestor situații juridice, adică nerealizate în momentul intrării în vigoare a legii noi.

65. În raport cu aceste argumente de ordin general, pe deplin aplicabile în soluționarea prezentului recurs în interesul legii, și luând în considerare, totodată, scopul reglementării și modul în care norma juridică supusă interpretării se integrează în contextul normativ și în evoluția legislativă rezumate mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că prima dintre orientările jurisprudențiale expuse anterior, însoțită și în punctul de vedere al Ministerului Public, este în acord cu litera și spiritul legii. Așadar, se va reține interpretarea potrivit căreia interdicția instituită prin art. 6¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 este aplicabilă tuturor beneficiarilor proiectelor aflate în perioada contractuală de implementare și monitorizare, indiferent dacă acordul de finanțare a fost încheiat anterior sau ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 218/2020.

66. Contrar raționamentului pe care se fondează orientarea jurisprudențială opusă, art. 6¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017, introdus prin Legea nr. 218/2020, nu prevede condiții noi de încheiere a acordului de finanțare și nu afectează retroactiv valabilitatea acordurilor încheiate anterior de beneficiarii Programului „Start-up Nation — Romania”, care rămân supuse regulilor în vigoare la momentul încheierii lor. Dimpotrivă, norma juridică nouă instituie o interdicție aplicabilă pentru etapa ulterioară a implementării și monitorizării proiectelor, care se reflectă asupra eligibilității cheltuielilor efectuate, reflectate în cererile de rambursare, și a decontării cererilor de plată, potrivit mecanismului la care face referire art. 3 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017.

67. Din perspectiva aplicării în timp a normei în discuție, actele juridice de înstrăinare a părților sociale încheiate după intrarea în vigoare a dispozițiilor art. 6¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 au natura unor situații juridice noi (*facta futura*), fiind supuse pe deplin limitărilor referitoare la cota maximă de participare la capitalul social care poate fi înstrăinată (49%) și la categoriile de cesionari către care pot fi înstrăinate părțile sociale (persoane fizice — investitori individuali-business angels, definiți conform Legii nr. 120/2015 privind stimularea investitorilor individuali-business angels, sau care nu au mai avut anterior nicio altă societate).

68. În schimb, raportat la modul în care aceste norme juridice noi se răsfrâng asupra efectelor acordurilor de finanțare încheiate anterior, câtă vreme proiectul pentru care s-a obținut finanțarea sub forma ajutorului *de minimis* se află în perioada de implementare și monitorizate, raportul juridic născut prin accesarea ajutorului *de minimis* nu a fost epuizat; prin urmare, efectele juridice generate de încheierea acordului de finanțare, având natura unor situații juridice în curs de producere (*facta pendencia*), sunt supuse, în principiu, aplicării imediate a legii noi.

69. Prin urmare, situațiile juridice generate de înstrăinarea părților sociale ale întreprinderilor beneficiare prin acte juridice încheiate după intrarea în vigoare a dispozițiilor art. 6¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 sunt supuse legii noi, chiar dacă acordurile de finanțare au fost încheiate înainte de intervenirea acestui eveniment legislativ.

70. În altă ordine de idei, este necesar a se menționa că acordul de finanțare are natura juridică a unui contract administrativ, supus unui regim de drept public, caracterizat de preeminența interesului public legat de atingerea obiectivelor și de buna gestionare a bugetului alocat Programului pentru stimularea înființării de întreprinderi mici și mijlocii (denumit Programul „Start-up Nation — Romania”), prin încurajarea și stimularea spiritului antreprenorial al întreprinzătorilor — persoane fizice, pentru crearea de noi locuri de muncă și creșterea investițiilor.

71. Regimul de drept public aplicabil acordului de finanțare implică și acceptarea unor clauze de natură reglementară, prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017, în legislația la care face trimitere acest act normativ, dar și în schemele de ajutor *de minimis* aprobate pentru perioada de implementare a Programului „Start-up Nation — Romania”, în temeiul art. 5 din ordonanța de urgență.

72. Or, după cum a reținut și Curtea Constituțională în Decizia nr. 642 din 24 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 976 din 22 octombrie 2020 (paragraful 55), normele juridice nu trebuie niciodată interpretate în mod singular, dispart, ci trebuie avută în vedere o coroborare a acestora cu întreg cadrul normativ în materia analizată.

73. În această linie de argumentație este de menționat că, deși beneficiarii ajutorului *de minimis* sunt persoanele juridice (întreprinderile mici și mijlocii nou-înființate), o componentă importantă a criteriilor de eligibilitate, atât în faza de evaluare și selecție a proiectelor, cât și în etapa implementării și monitorizării lor, o constituie cerințele pe care trebuie să le îndeplinească întreprinzătorii — persoane fizice care înființează întreprinderile sau care dobândesc ulterior acțiuni sau părți sociale. Opțiunea legiuitorului de a limita înstrăinarea părților sociale se subsumează obiectivelor enunțate în preambulul ordonanței de urgență, pentru că înstrăinarea părților sociale într-o cotă mai mare de 49%, care ar permite transferul puterii de decizie în cadrul societății beneficiare a ajutorului *de minimis* sau către persoane fizice care nu îndeplinesc cerințele prevăzute prin art. 2 alin. (2) și art. 6¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017, ar denatura caracteristicile esențiale ale beneficiarului, luate în considerare la momentul evaluării proiectului și al acordării finanțării.

74. Aceste precizări prezintă relevanță în contextul examinării respectării principiilor securității juridice și protecției încrederii legitime, ce nu pot fi invocate într-un mod care să împărtășească implementarea ajutorului *de minimis* de scopul urmărit prin reglementarea programului evocat mai sus.

75. Repere interpretative în acest sens se regăsesc și în jurisprudența consolidată a Curții de Justiție a Uniunii Europene, care a reținut în mod constant că, atunci când statele membre adoptă măsuri prin care pun în aplicare dreptul Uniunii, ele au obligația de a respecta principiile generale ale acestui drept, printre care figurează în special principiile securității juridice și protecției încrederii legitime.

76. Principiul securității juridice se opune aplicării retroactive a unei norme noi asupra unor situații anterioare intrării sale în vigoare, indiferent de efectele favorabile sau nefavorabile pe care le-ar putea avea o astfel de aplicare asupra persoanei interesate, dar același principiu impune ca orice situație de fapt să fie în mod normal apreciată, în lipsa unei dispoziții exprese contrare, în lumina normelor de drept în vigoare la data producerii sale.

77. Cu toate acestea, deși legea nouă își produce efectele numai pentru viitor, aceasta se aplică, în lipsa unei derogări, și efectelor viitoare ale unor situații apărute sub imperiul legii vechi.

78. Astfel cum reiese din aceeași jurisprudență, nici domeniul de aplicare a principiului încrederii legitime nu poate fi extins într-atât încât să împiedice, la modul general, o nouă reglementare să se aplice efectelor viitoare ale unor situații apărute sub imperiul reglementării anterioare [Curtea de Justiție a Uniunii Europene (*CJUE*), Hotărârea pronunțată la 26 mai 2016 în cauzele conexe C-260/14 și C-261/14, paragrafele 54-56].

79. În plus, s-a decis că, în lipsa unor norme tranzitorii sau a unor situații de excepție generate de un interes general, o normă juridică nouă se aplică imediat efectelor viitoare ale unei situații care a apărut sub imperiul legii vechi, precum și situațiilor juridice noi (*CJUE*, Hotărârea pronunțată la 25 ianuarie 2022 în Cauza C-181/20, paragrafele 47-49).

80. Pentru considerentele expuse, fiind îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) din același cod,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Alba Iulia și, în consecință, stabilește că: Dispozițiile art. 6¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2017 pentru stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 218/2020, sunt aplicabile în cazul înstrăinărilor de părți sociale intervenite după intrarea în vigoare a acestui articol, chiar dacă acordul de finanțare a fost încheiat anterior.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 26 mai 2025.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Elena-Mădălina Ivănescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

